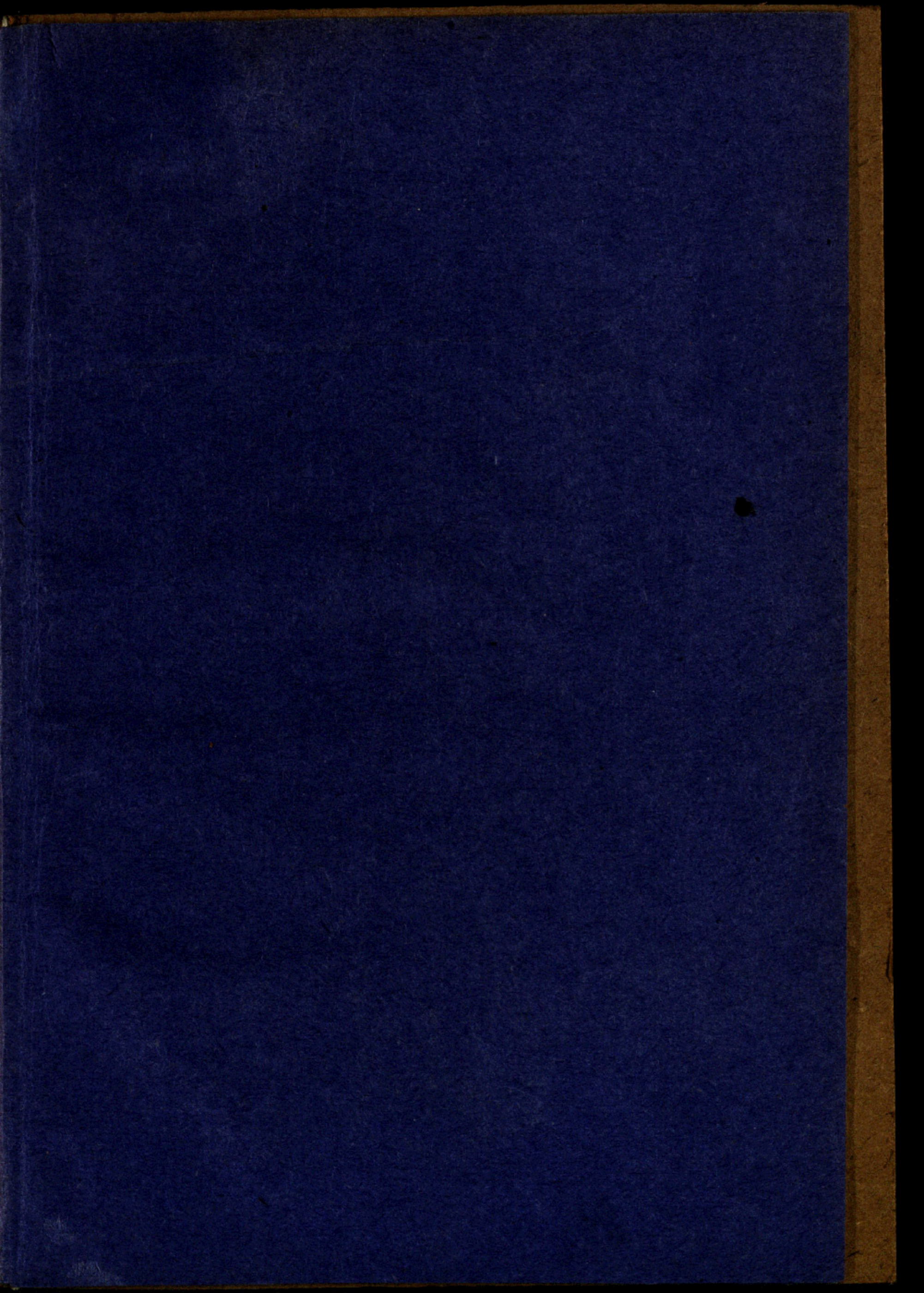


1866

Proc. I 299. 1

PTI 1015



PD 7015

Р. II 1015 Р. 19 Ср II 299. 1



# МИХАИЛЪ М. ОБРЕНОВИЧЪ III.

по милости божіой и воли народа

КНЯЗЪ СРБСКІЙ

ПРОГЛАШАВАМО И ОБЯВЛЯЕМО СВИМА И СВАКОМЕ, ДА Ё ДРЖАВНЫЙ  
СОВЕТЪ РЕШЮ, И ДА СМО МЫ ОДОБРИЛИ И ОДОБРАВАМО:

## ЗАКОНЪ

### О МАНГУПИМА.

I.

О мангупима уобште.

Чл. 1.

Сва она стока и домаћа животиня, коя се  
нађе да тумара коекуда, а газда іой е непо-  
знатъ власти и мештанима, сматра се за  
мангуна.

Чл. 2.

Чимъ се за каквогъ мангуна дозна, об-  
щинска власть има о нѣму водити старанѣ.

Чл. 3.

Мангуп-стока дели се на крупну, ситну и  
одойчадь.



а., Подъ крупномъ мангуп-стокомъ разуме се: во', крава, юне, конь, кобила, омица, магарацъ, мазга и т. д.

б., Подъ ситномъ мангуп-стокомъ разуме се: вепаръ, крмача, ованъ, ярацъ, коза, самсовъ, керъ, ртъ, чобанскій пасъ и т. д.

в., Подъ одойчадима разуме се: теле, ждребе, ягнъ, прасе, яре, и све одъ крупнеи ситне стоке, што сису и велику негу потребуе.

Као овай последный видъ мангуна сматра се и сва домаћа перната животиня.

## II.

О поступку са мангупима.

### Чл. 4.

Свакій домаћинъ, чиој се стоки туђа и нѣму непозната стока придружи, или по котарима и имаовини нѣговой тумара, дужанъ е за ню явити своіой общинской власти, а по могућству такову истой догнати и предати; ако нежели да га постигне казнь, прописана у §. 390. казнителногъ законика.

### Чл. 5.

Общинска власть, како у случаю, кадъ іой се яви за каквогъ мангуна (в. чл. 4.) тако и онда, када сама за нѣга дозна, поступи ће са

мангуп-стокомъ као што е у чл. 6. и 10. ка-  
зано.

А ако е тако пронађеный мангупъ и какву  
штету коме учинио, то ће ову одма кметъ по-  
моћу два своя сажителя, а у присуству оште-  
ћеногъ, провидити и проценити, па съ ова-  
квимъ мангупомъ поступи ће се далъ као и са  
осталимъ мангупима.

#### Чл. 6.

Обштинска власть дужна е крупной и сит-  
ной мангуп-стоки забележити величину, бою  
длаке, одприлике старость (године), све жи-  
гове, роваше и уобште све оне знаке, кои  
падаю у очи, па онда предати е, по нѣной при-  
роди, на чуванѣ, израну или послугу коме одъ  
свои сажителя.

#### Чл. 7.

Кадъ се мангуп-стока коме даде на чуванѣ  
или израну, има се утврдити дневна цена за то.

А у случаю кадъ се съ мангупомъ може  
каква послуга да чини, држаоцу таквогъ ман-  
гупа неће се давати никаква накнада у име  
изране или чуваня.

#### Чл. 8.

Пошто се мангуп-стока побележи и преда  
коме на старанѣ, обштинска власть дужна ће  
быти о томе у свомъ првомъ редовномъ из-

вестію явити срезскомъ старешини (по окружнимъ варошима: начальничеству, управительству), съ описомъ свію знакова, жигова, роваша, бое длаке, величине и старости.

А на случай, ако е такавъ мангупъ коме штету какву учинію, уедно ће обштинска власть и то срезскомъ старешини дати на знанъ съ назначенъмъ, колико е иста штета проценъна.

#### Чл. 9.

Ако се крупна или ситна мангуп-стока не може никомъ да изда на чуванъ, израну или послугу, было што е штеточиня, па се чувати не може, было што е година у рани оскудна, или што е стока по све стара, мршава, болестна, или што се небы нико хтео примити чуваня и неге као теретне и коя се неисплаћуе, — у томъ случаю обштинска власть оправиће е одма свомъ срезскомъ старешини (по окружнимъ варошима: начальничеству, управительству), како бы е онъ коме на чуванъ, израну или послугу издао.

#### Чл. 10.

Ако е мангуп-стока одойчадь, или домаћа перната животиня, обштинска власть продаће е лицитандо после двадесетъ и четири сата, пошто е обзнану у месту учинила. Новце одтуда добивене, по одбитку штете и трошкова, ако бы каковы было, посла ће обштинска

власть съ првимъ своимъ редовнымъ известіемъ свое срезскомъ старешини (по окружнымъ варошима: начальничеству, управительству), а овай опетъ начальничеству окружномъ.

#### Чл. 11.

Пошто срезскій старешина (по окружнымъ варошима: начальничество, управительство) добіе известіе одъ обштинске власти о пронађеной мангуп-стоки (чл. 8.), дужанъ е мангупа са свима горе изброенымъ знацима найточнїе уписати у нарочитый протоколь за мангупе, и о свему томе у свое првомъ редовномъ известію начальничеству окружномъ явити, доставивши уедно, коме е такавъ мангупъ датъ на чуванъ, израну или послугу, и подъ коіомъ е номеромъ у нѣговомъ протоколу записанъ.

#### Чл. 12.

Ако ни срезскій старешина (по окружнымъ варошима: начальничество, управительство), неможе дотерану му крупну и ситну мангуп-стоку (в. чл. 9.) коме на чуванъ израну или послугу да изда, онъ (по окружнымъ варошима: начальничество, управительство) ће е продати одма трећій данъ после учинѣне обзнане у месту и у околинѣ, а новце одтуда добивене по одбитку трошкова и штете, спровешће свое окружномъ начальничеству са известіемъ и описомъ тако продате мангуп-стоке.

## Чл. 13.

Началничество окружно (управительство) должно же быти найдалъ за петъ дана, пошто добіе известіе одъ срезскогъ старешине (по окружнымъ варошима одъ обштинске власти) о свой пріявлѣной му мангуп-стоки, трипутъ едно за другимъ у званичнымъ новинама а и нарочитомъ наредбомъ, преко подчинѣны му срезски властій по селима, обзнау учинити, позиваюћи непознатогъ газду стоке, да ову, или новце за ню добивене, прими, пошто исплати трошкове око мангупа учинѣне, као и штете, ако бы какве было.

## Чл. 14.

Ако се за два месеца дана, рачунаюћи одъ дана последнѣ обзнане у новинама газда, крупне мангуп-стоке окружномъ началничеству (управительству), а ситне за месецъ дана одъ дана прве обзнане у новинама, срезскомъ старешини (по окружнымъ варошима: опетъ началничеству, управительству) са доказима непріяви, и стоку неприми, прода же се мангуп-стока лицитандо, и то крупну мангуп-стоку продава же само окружно началничество (управительство) у окружномъ месту, или преко надлежногъ срезскогъ начальника у месту, где за добро нађе; а ситну стоку срезскій старешина (по окружнымъ варошима опетъ начал-

ничество, управительство) прода ће у месту свога пребиваня, или где за добро нађе.

#### Чл. 15.

Ако бы крупна или ситна мангуп-стока пре лицитаціе за време, докле се чува, манькала, срезскій старешина (по окружнимъ ва-рошима: начальничество, управительство) учи-ни ће иследованѣ о томе, да ли е узрокомъ држаоца угинула или ніе.

Срезскій старешина, было да е мангуп-стока, што е угинула, крупна, было ситна, прода ће угинуте мангуп-стоке кожу лицитандо, ако е за продаю, и посла ће учинѣно ислѣдованѣ заедно са новцима окружномъ начальничеству, коє ће одредити и казнь за држаоца, ако томе има места.

#### Чл. 16.

Обзнана чини ће се начиномъ прописанымъ у чл. 13. и онда, ако бы међутимъ стока крађомъ одведена была одъ држаоца, кодъ кога се на чуваню, израни или послуги на-лазила.

Ако се украдена мангуп-стока не пронађе, а сазна се лоповъ исте, новци одъ овога на-плаћени да ће се по одбитку трошкова и штете ономе, кои буде доказао да е нѣгова стока, а иначе доћи ће у депозитъ при начальниче-всту(у правитеьству).

## Чл. 17.

Приликомъ чинѣне обзнане у новинама (в. чл. 13) о мангуп-стоки начальничество ће о томе известити и дотичногъ срезскогъ старешину, съ упутствомъ шта да ради са стокомъ.

Новце одъ продате мангу-ствоке слаће срезскій старешина своме окружномъ начальничеству.

## Чл. 18.

Ако бы кое чиновно лице пропустило, што учинити, што му є у дужности было учинити, одговара ће за штету, коя є тымъ нѣговымъ поступкомъ проузрокована.

## III.

О начину доказиваня собственности мангуп-стоке.

## Чл. 19.

Кадъ коме нестане каква стока, дужанъ є одма явити своіой обштинской власти, да му є, и то каква стога нестала.

Обштинска власть, ако има о томе увереня, да ће му сведочанство, да є заистату и такву стоку имао, ако пакъ ніє о томе уверена потражи ће найпре одъ нѣга сведоке између мештана, и то одъ честны и познаты людій, па ће му текъ онда издати онакво сведочанство.

У сведочанству треба најточніє да се означи боя длаке, роваша, жигови, у обште

сви знаци, кои у очи падаю, одъ прилике старостъ и величина неставше стоке, свагда съ додаткомъ, да е исто сведочанство издато по знаню общинске власти, или по сведочби, и то кой людй по имену.

#### Чл. 20.

Са овако добивенымъ сведочанствомъ иѣи ѣе газда изгублѣне стоке оной общинской, срезской или окружной власти, кодъ кое се стока налази, и тражи ѣе, да му се ова изда.

#### Чл. 21.

Ако се мангуп-стока налази кодъ общинске власти, и ако ова нѣе іоштъ за мангуа явила срезскомъ старешини, она ѣе учинити сравненѣ сведочанства са мангупомъ, па ако наѣе, да е мангупъ заиста нѣговъ, изда ѣе му га, пошто штете и трошкове око мангуа учинѣне наплати, а сведочанство задржа ѣе, па ѣе га съ првымъ редовнымъ своимъ известіемъ доставити срезскомъ старешини, кои е дужанъ по истоме сведочанству тако наѣеногъ и издатогъ мангуа забележити у протоколь ради знаня.

Ако пакъ общинска власть ненаѣе, да е мангуп-стока онога, кои іой се са сведочанствомъ пріавіо, написа ѣе то на сведочанству и упути ѣе га своме срезскомъ старешини, кои управляюѣи се по ячини принешены до-

каза или ће одбити пріјавителя да болѣ до-  
казе поднесе, или ће му, ако докази небуду  
подпуни, предати мангуа, но тако да за три  
месеца одъ дана предае несме га ни на кои  
начинъ отуђити. А онъ постае правый соб-  
ственикъ таквогъ мангуа текъ по истеку та  
три месеца, ако међу тымъ ніе ко другій до-  
казао, да е правый собственикъ.

#### Чл. 22.

За мангуа, за кога е общинска власть  
већъ явила срезскомъ старешини (по окруж-  
нимъ варошима: началничеству, управитель-  
ству), общинска власть учини ће сравненѣ  
сведочанства са мангуп-стокомъ, па было да  
нађе да е мангупъ доиста пріјавителѣвъ или  
да ніе, забележи ће то на сведочанству, упу-  
тивши пріјавителя срезскомъ старешини (по  
окружнимъ варошима: началничеству, управи-  
тельству).

#### Чл. 23.

Кадъ се газда мангуа обрати срезскомъ  
старешини (по окружнимъ варошима: начал-  
ничеству, управительству), онъ ће, ако му е  
за таквогъ мангуа јављено, упутити проси-  
теля оной общинской власти, кодъ кое се  
мангупъ налази, са упутствомъ, да ова учини  
сравненѣ, да ли е мангупъ нѣговъ, а общин-  
ска власть има ће се у овомъ случаю управ-  
ляти, као што е казано у члану 21.

## Чл. 24.

Пошто срезскій старешина добіе сведочанство са ставлѣномъ приметбомъ одъ общтинске власти, учини ће и самъ сравненѣ сведочанства са мангупомъ, па ако и онъ нађе, да мангупъ ніе просителѣвъ, упути ће га са решенѣмъ окружномъ начальничеству, коѣ ће имати у овоме далѣ поступити онако, као што е казано у чл 21. за срезскогъ старешину.

Нађели пакъ срезскій старешина, да е мангупъ доиста пріявительѣвъ, онъ ће на случай:

1. Ако за мангупа ніе іоштѣ ништа явіо своме начальничеству, издати ономе, ову мангуп-стоку, была она крупна или ситна, а сведочанство, на коме се прибележка общтинске власти налази, задржа ће и начальничеству окружномъ своимъ првымъ редовнымъ известіемъ доставити.

2. Ако е већъ явіо за тога мангупа начальничеству, ситну мангупъ стоку изда ће самъ, а за крупну упути ће пріявителя, да се съ тымъ сведочанствомъ обрати окружномъ начальничеству, ставивши поредъ приметбе общтинске власти и свою приметбу, да ли онъ налази, да е ова крупна мангуп-стока пріявительѣва или ніе.

## Чл. 25.

Новци одъ продате крупне или ситне мангуп-стоке леже као депозитъ годину дана

при началничеству (управительству), а одъ продате одойчади седамъ дана. После тога времена и єдни и други новци улазе као приходъ у државну касу, нити се више могу издати, ма имъ се правый газда и пронашао.

#### Чл. 26.

Газда мангуа, ако се пронађе, дужанъ е платити не само штету и трошкове на рану и чуванъ мангуа, но и трошкове за обзнану у новинама и друге, ако бы ий было.

Ако е стока случайно угинула, пронађеный газда накнађава трошкове за негу и рану мангуа, а ако се овай непронађе, онда те трошкове подмируе државна каса.

#### Чл. 27.

Такса за огласе у новинама збогъ мангуа, ако се случайно немогне одъ кога наплатити, пада на тереть државне касе.

#### Чл. 28.

Кадъ овай законъ почне важити, губе силу:

1., Найвише решенъ одъ 20. Септембра 1840. године В.М<sup>о</sup> 1630. (Зб. II. стр. 12.)

2., Уредба одъ 24. Септембра 1845. год.  
КВ № 1537.  
С № 1081. (Зб. III. стр. 91).

3., Найвише решенъ одъ 10. Октобра 1847 год. В.М<sup>о</sup> 1554. (Зб. IV. стр. 121).

4., Найвише рѣшенѣ одъ 3. Юлія 1849. год. В.М<sup>ѣ</sup> 1702. (Зб. V. стр. 38) као и сва друга ранија нареѣеня о мангупима.

Препоручуемо Нашемъ министру унутрашнѣи дела, да овај законъ обнародуе и о извршеню се нѣговомъ стара, властима пакъ заповедамо, да по нѣму поступаю, а свима и свакоме, да му се покораваяю.

5. Априла 1866. год.  
у Београду.

**М. М. Обреновићъ с. р.**

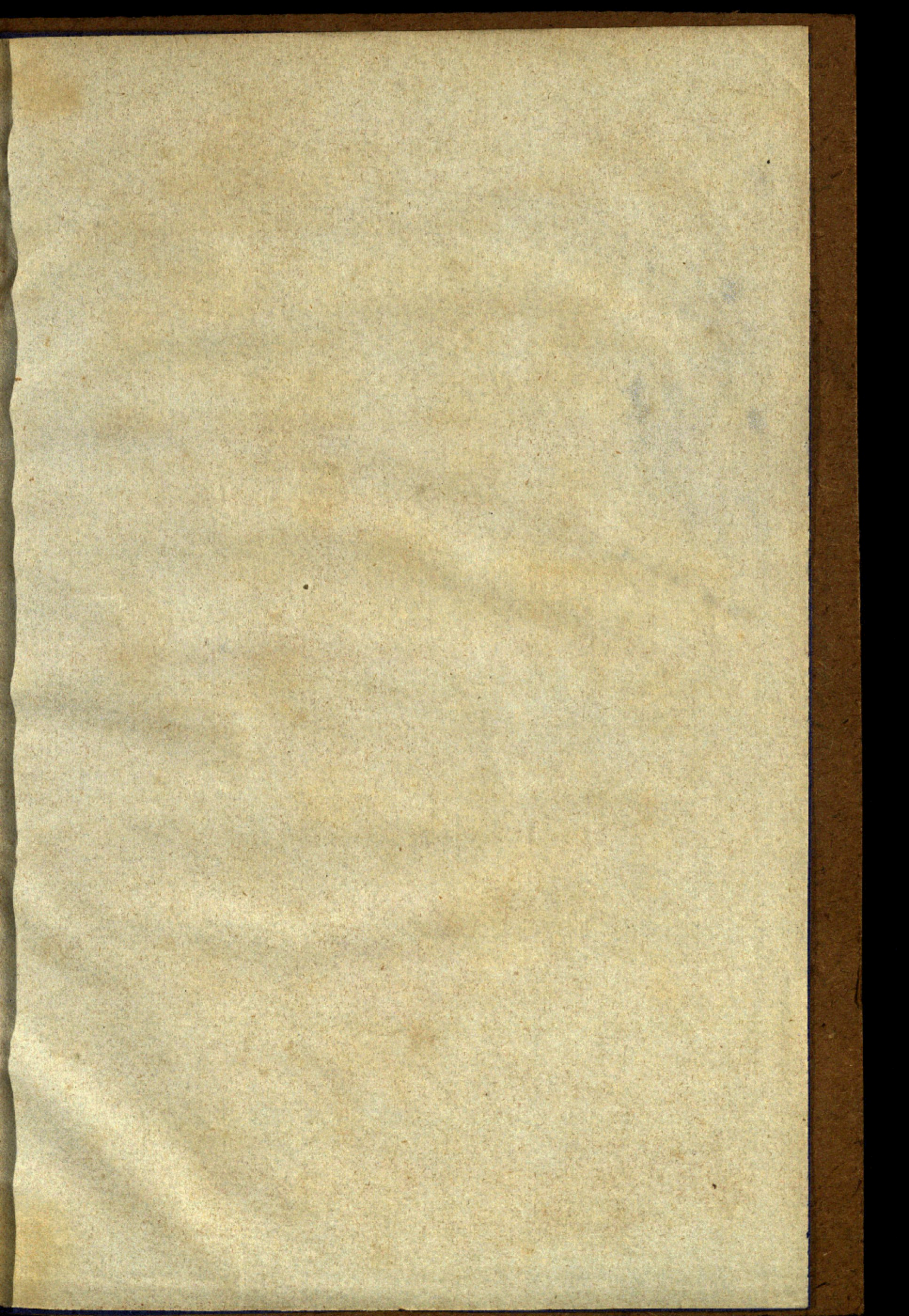
(М. П.)

Видіо и ставіо државнѣи печатъ,  
чуваръ државногъ печата,  
министеръ правде,  
Р. Лешянинъ с. р.

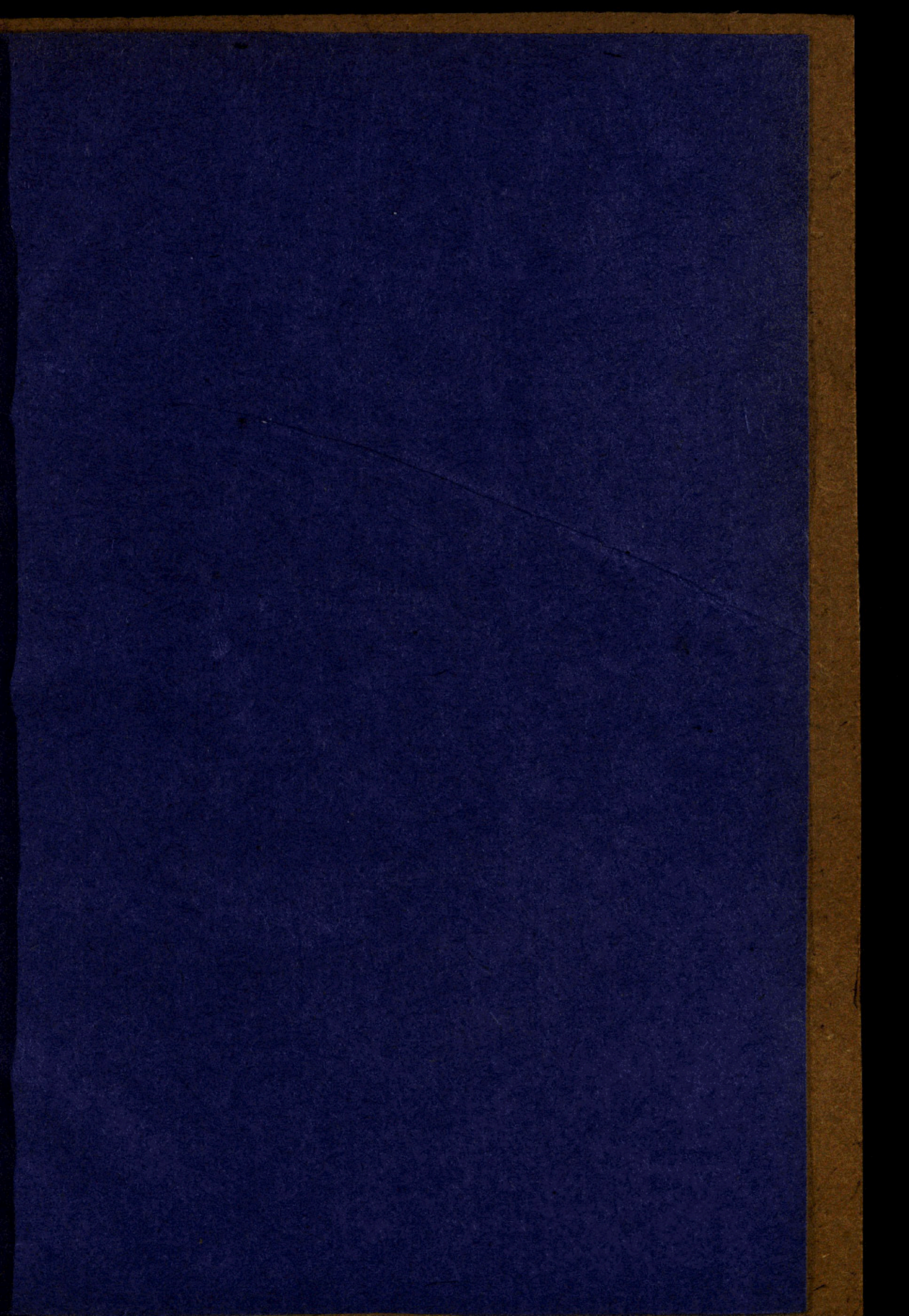
Министеръ унутрашнѣи дела,  
Н. Христићъ с. р.















БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

Р19 Ср II 299. 1